

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (kolmas jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 1995 *

Yhdistetyissä asioissa T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 ja T-477/93,

Thomas O'Dwyer, Drumdowney, Snowhill, Waterford (Irlanti), **Thomas Keane**, Corbally, Gurty Madden, Loughrea, County Galway (Irlanti), **Thomas Cronin**, Ardmore, Waterford (Irlanti) ja **James Reidy**, Carrowreagh, Cooper, Tubbercurry, County Sligo (Irlanti), edustajinaan solicitor Anthony Burke, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Arsène Kronshagen, 12 boulevard de la Foire,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Arthur Brautigam ja oikeudellisen osaston virkamies Michael Bishop, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin oikeudellisen osaston johtaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Gérard Rozet ja oikeudellisen osaston virkamies Christopher Docksey, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijana,

joissa vaaditaan asioiden T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 osalta maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen N:o 816/92 (EYVL L 86, s. 83) soveltamisesta kantajille väitetysti aiheutuneen vahingon korvaamista ja asian T-477/93 osalta maito- ja maitotuotealan lisämaksusta annetun asetuksen (ETY) N:o 3950/92 muuttamisesta 17 päivänä maaliskuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 748/93 (EYVL L 77, s. 16) soveltamisesta kantajalle väitetysti aiheutuneen vahingon korvaamista,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Biancarelli, tuomarit C. P. Briët ja C. W. Bellamy,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.2.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat ja sovellettavat säädökset

- 1 Kantajat ovat irlantilaisia maitoa tuottavia maanviljelijöitä. Heidän maatilojensa pinta-alat ovat 42 hehtaaria (O'Dwyer), 30 hehtaaria (Keane), 51 hehtaaria (Cronin) ja 33 hehtaaria (Reidy). Heillä on karjaa seuraavasti: O'Dwyerillä 50 lypsy-lehmää, Keanilla 23, Croninilla 32 ja Reidyllä 45 lypsylehmää.
- 2 Vuonna 1984 neuvosto antoi maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun asetuksen (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10, jäljempänä asetus N:o 856/84) maidon ylituotannon torjumiseksi. Tällä asetuksella on lisätty 27 päivänä kesäkuuta 1968 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13, jäljempänä asetus N:o 804/68) uusi 5 c artikla, jolla on otettu käyttöön lisämaksu viideksi peräkkäiseksi kahdentoista kuukauden pituiseksi jaksoksi 1.4.1984 alkaen (nykyisin 115 % maidon tavoitehinnasta); lisämaksua sovelletaan viitemäärän (kiintiön) ylittäviin maitomäärien toimituksiin; viitemäärä määritetään jokaiselle tuottajalle tai ostajalle (1 kohta) kullekin jäsenvaltiolle vahvistetun "taattun kokonaismäärän" rajoissa; taattu kokonaismäärä vastaa kalenterivuoden 1981 aikana toimitetun maidon kokonaismäärää korotettuna yhdellä prosentilla (3 kohta) ja sitä täydennetään tarvittaessa "yhteisön varastosta" tulevalla lisämäärällä (4 kohta). Lisämaksua voidaan jäsenvaltion valinnan mukaan periä joko tuottajilta niiden toimitusten määrän perusteella ("menettely A") tai ostajilta tuottajien niille toimittamien määrien perusteella, jolloin lisämaksu siirretään tuottajien kustannettavaksi suhteessa niiden toimituksiin ("menettely B"). Irlanti on valinnut menettelyn B.
- 3 Vuonna 1986 maitoalan ylijäämätilanteen jatkumisen vuoksi taattuja kokonaismääriä vähennettiin hyvityksestä 2 prosentilla jaksolle 1987/1988 ja 1 prosentilla

jaksolle 1988/1989 asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 6 päivänä toukokuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1335/86 (EYVL L 119, s. 19) ja asetuksen N:o 804/68 5 artiklan c kohdassa tarkoitettun lisämaksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleissäännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 857/84 muuttamisesta 6 päivänä toukokuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1343/86 (EYVL L 119, s. 34). Tähän vähentämiseen liittyi maitotuotannosta luopumisesta suoritettava hyvitys, jota koskeva järjestelmä on otettu käyttöön maitotuotannosta lopullisesti luopumista koskevan hyvityksen vahvistamisesta 6 päivänä toukokuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1336/86 (EYVL L 119, s. 21).

- 4 Vuonna 1987, jolloin tarjonta ja kysyntä eivät vielä olleet tasapainossa, asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen viitemäärien väliaikaisesta suspendoinnista 16 päivänä maaliskuuta 1987 annetun neuvoston direktiivin (ETY) N:o 775/87 (EYVL L 78, s. 5, jäljempänä asetus N:o 775/87) 1 artiklan 1 kohdassa on säädetty neljän prosentin pidättämisestä (suspension) jokaisesta viitemäärästä jaksolla 1987/1988 ja 5,5 prosentin pidättämisestä jaksolla 1988/1989. Vastineeksi asetuksen N:o 775/87 2 artiklassa on säädetty hyvityksestä, joka on 10 ecua/100 kg kullekin näistä ajanjaksoista.

- 5 Vuonna 1988 lisämaksujärjestelmää jatkettiin kolmella vuodella kahdeksannen kahdentoista kuukauden pituisen jakson päättymiseen saakka (eli 31.3.1992 saakka) asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 25 päivänä huhtikuuta 1988 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1109/88 (EYVL L 110, s. 27). Samalla asetuksen N:o 775/87 muuttamisesta 25 päivänä huhtikuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1111/88 (EYVL L 110, s. 30, jäljempänä asetus N:o 1111/88) 1 artiklan mukaisesti jatkettiin 5,5 prosentin väliaikaista pidättämistä asetuksen N:o 775/87 mukaisista viitemääristä kolmeksi seuraavaksi kahdentoista kuukauden jaksoksi (1989/1990, 1990/1991 ja 1991/1992). Asetuksen N:o 1111/88 1 artiklan 2 kohdassa säädetään myös, että pidättäminen oli hyvitetävää maksamalla aleneva korvaus, joka oli 8 ecua/100 kg jaksolla 1989/1990, 7 ecua/100 kg jaksolla 1990/1991 ja 6 ecua/100 kg jaksolla 1991/1992.

- 6 Vuonna 1989 taattuja kokonaismääriä vähennettiin suhteellisesti 1 prosentilla asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 11 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3879/89 (EYVL L 378, s. 1, jäljempänä asetus N:o 3879/89) mukaisesti yhteisön varaston kartuttamiseksi ja jotta lisäkiintiöitä voitaisiin jakaa tietyille epäedullisessa asemassa oleville tuottajille. Samanaikaisesti tilapäisesti pidätettyjen viitemäärien prosenttiosuutta alennettiin 5,5 prosentista 4,5 prosenttiin asetuksen N:o 775/87 muuttamisesta 11 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3882/89 (EYVL L 378, s. 6, jäljempänä asetus N:o 3882/89) mukaisesti, jotta muiden kuin pidätettyjen viitemäärien taso pysyisi muuttumattomana. Samoin asetuksessa N:o 1111/88 säädettyä hyvitystä korotettiin asetuksen N:o 3882/89 mukaisesti seuraavasti: 10 ecua/100 kg jaksolla 1989/1990, 8, 5 ecua/100 kg jaksolla 1990/1991 ja 7 ecua/100 kg jaksolla 1991/1992, jotta tuottajille maksettava 5,5 prosentin pidättämistä vastaava määrä pysyisi ennallaan.
- 7 Vuonna 1991 asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1630/91 (EYVL L 150, s. 19) mukaisesti taattuja kokonaismääriä vähennettiin 2 prosentilla, mikä hyvitetiin siinä määrin kuin asetuksen N:o 804/68 5 artiklan c kohdassa tarkoitettujen viitemäärien vähentämistä koskevan hyvityksen ja maitotuotannosta lopullisesti luopumista koskevan hyvityksen vahvistamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin (ETY) N:o 1637/91 (EYVL L 150, s. 30) 1 ja 2 artiklassa on säädetty.
- 8 Neuvosto antoi 31.3.1992 asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta asetuksen (ETY) N:o 816/92 (EYVL L 86, s. 83, jäljempänä asetus N:o 816/92), joka on yhdistetyissä asioissa T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 riidanalainen asetus. Asetuksen N:o 816/92 kaksi ensimmäistä perustelukappaletta kuuluvat seuraavasti:

”asetuksen (ETY) N:o 804/68 ... 5 c artiklalla käyttöön otetun lisämaksujärjestelmän voimassaoloaika päättyy 31 päivänä maaliskuuta 1992; olisi säädettävä uudesta vuoteen 2000 sovellettavasta järjestelmästä yhteisen maatalouspolitiikan

uudistuksen mukaisesti; tämän vuoksi olisi tällä välin jatkettava nykyisen järjestelmän voimassaoloaikaa yhdeksänneksi 12 kuukauden ajanjaksoksi; komission ehdotusten mukaisesti tässä asetuksessa vahvistettua kokonaismäärää olisi alennettava hyvitystä vastaan mainituksi ajanjaksoksi jo aloitettujen saneerauspyrkimysten jatkamiseksi,

asetuksen (ETY) N:o 775/87 mukaisesti ... viitemäärien osan luovuttaminen väliaikaisesti neljänneltä 12 kuukauden pituiselta ajanjaksolta kahdeksannelle 12 kuukauden pituiselle ajanjaksolle on tullut tarpeelliseksi markkinatilanteen vuoksi; ylijäämäisenä pysyvä markkinatilanne edellyttää, että 4,5 prosenttia toimitusten viitemääristä jätetään kokonaismäärien ulkopuolelle yhdeksännellä ajanjaksolla; yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaisesti neuvosto päättää lopullisesti mainittujen määrien tulevaisuudesta; tämän oletuksen mukaisesti olisi täsmennettävä kyseisten määrien suuruus jokaiselle jäsenvaltiolle”.

9 Asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 3 kohtaa on muutettu asetuksen N:o 816/92 1 artiklalla lisäämällä ensin mainittuun seuraava kohta:

”g) kokonaismäärä tuhansina tonneina ilmaistuna 1 päivä huhtikuuta 1992 ja 31 päivän maaliskuuta 1993 väliseksi ajanjaksoksi vahvistetaan seuraavasti, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän asetuksen toisessa alakohdassa tarkoitettujen määrien vähentämistä yhdellä prosentilla kyseisen ajanjakson aikana ja ottaen huomioon komission ehdotukset yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaisesti:

...

Irlanti	4 725,600
---------	-----------

...

Asetuksessa (ETY) N:o 775/87 tarkoitettut tuhansina tonneina ilmaistut määrät, joita ei ole otettu huomioon ensimmäisessä alakohdassa, ovat seuraavat:

...

Irlanti 237,600

...

Neuvosto päättää lopullisesti mainittujen määrien vastaisesta käsittelystä yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaisesti.”

- 10 Neuvosto antoi tarvittavat maito- ja maitotuotealan markkinoita koskevat säädökset jaksolle 1992/1993 mainitsematta asetuksessa N:o 816/92 tarkoitettuja ulkopuolelle jätettyjä viitemääriä; nämä asetukset ovat asetuksen N:o 804/68 muuttamisesta 30 päivänä kesäkuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2072/92, jossa vahvistetaan maidon tavoitehintaa sekä tiettyjen maitotuotteiden interventiohintaa kahdeksi vuoden pituiseksi jaksoksi 1.7.1993—30.6.1995, maidon ja maitotuotteiden kulutuksen edistämiseksi yhteisössä sekä maidon ja maitotuotteiden markkinoiden laajentamisesta annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2073/92 ja maito- ja maitotuotealan lisämaksusta annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2074/92 (EYVL L 215, vastaavasti s. 64, 65, 67 ja 69).
- 11 Irish Creamery Milk Suppliers Association vaati jäsentensä nimissä, kantajat mukaan lukien, 16.12.1992 päivätyllä kirjeellään neuvostoa pääasiallisesti myöntämään hyvitystä asetuksen N:o 816/92 mukaisten viitemäärien pidättämisestä; samoin se vaati, ettei neuvosto muuta kiintiöiden vähentämistä pysyväksi tai että se muussa tapauksessa myöntää asianmukaisen hyvityksen kyseisille tuottajille. Samana päivänä päivätyssä kirjeessään Irish Creamery Milk Suppliers Association

vaati komissiota vahvistamaan, että sen neuvoston käsittelyyn saattamat ehdotukset eivät tarkoittaneet 4,5 prosentin pysyvää poistamista viitemääristä tai että se muussa tapauksessa peruuttaa tällaiset ehdotukset ja vahvistaa, että se tekee ehdotuksen jakson 1992/1993 aikana sovellettavan pidättämisen korvaamisesta sekä kyseisten kiintiöiden mahdollisen lopullisen vähentämisen korvaamisesta.

- 12 Koska tämän jälkeen lisämaksujärjestelmä oli yhä tarpeen, viitemäärä- ja lisämaksujärjestelmää koskevien säännösten voimassaoloa jatkettiin seitsemällä lisävuodella ja säännökset konsolidoitiin maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1, jäljempänä asetus N:o 3950/92), sisällyttämällä taattuihin kokonaismääriin kuitenkin vanha yhteisön varasto (katso erityisesti asetuksen N:o 3950/92 ensimmäinen ja kolmas perustelukappale). Asetuksen 3950/92 3 artiklan mukaan samankaltaisten tilakohtaisten viitemäärien yhteismäärä ei saa ylittää vastaavia kokonaismääriä, jotka määritetään erikseen kullekin jäsenvaltiolle. Asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan mukaan tilakohtainen viitemäärä on yhtä suuri kuin 31.3.1993 käytettävissä oleva viitemäärä, ellei valtakunnallisella tasolla ole tehty mukautuksia 3 artiklassa tarkoitettujen kokonaismäärän rajoissa.
- 13 Neuvosto vastasi Irish Creamery Milk Suppliers Associationille 5.2.1993, ettei 14.12.—17.12.1992 pidetyssä neuvoston kokouksessa ollut hyväksytty minkäänlaista asetuksen N:o 816/92 mukaista väliaikaista kiintiöiden pidättämistä koskevaa toimenpidettä.
- 14 Komissio vastasi Irish Creamery Milk Suppliers Associationille 17.2.1993, että komission ehdotuksesta tehdyissä neuvoston päätöksissä otettiin huomioon

yleinen etu, eivätkä ne siten voineet vastata kaikkia erityisiä etuja kaikissa suhteissa. Tässä kirjeessään komissio on myös maininnut ”sellaisen neuvoston asetuksen antamisesta, jossa asetuksessa N:o 775/87 tarkoitetut kiintiöiden pidättämiset muutetaan lopulliseksi vähennykseksi ilman muita korvauksia”.

- 15 Neuvosto antoi 17.3.1993 asetuksen N:o 3950/92 muuttamisesta asetuksen (ETY) N:o 748/93 (EYVL L 77, s. 16, jäljempänä asetus 748/93), joka on asiassa T-477/93 riidanalainen asetus. Asetuksen N:o 748/93 kolme viimeistä perustelukappaletta ovat seuraavat:

”jäsenvaltioiden taatut kokonaismäärät on vahvistettava ja voimaan 1.4.1993 alkaen vaikutuksin sen välttämiseksi, että lainsäädännön puuttuessa asetuksen (ETY) N:o 3950/92 säännökset tulisivat vaikutuksettomiksi;

myöhempää päätöstä odotettaessa on jatkettava 31.3.1993 voimassa olevien taatujen kokonaismäärien voimassaoloa; näihin kokonaismääriin on lisättävä tällöin olemassa olevasta yhteisön varastosta tulevat kiintiöt;

tällä asetuksella vahvistettuja taattuja kokonaismääriä mukautetaan tarvittaessa sinä aikana, kun markkinointivuodelle 1993/1994 vahvistettaviin hintoihin liittyviä ongelmia käsitellään uudelleen ...”

- 16 Asetuksen N:o 3950/92 3 artiklaa on täydennetty asetuksen N:o 748/93 1 artiklalla lisäämällä edelliseen seuraava kohta:

”1.4.1993 ja 31.3.1994 väliseksi kahdentoista kuukauden jakson ajaksi jäsenvaltioiden taatut kokonaismäärät vahvistetaan samalle tasolle kuin asetuksen (ETY) N:o 857/84 liitteessä vahvistetut kokonaismäärät ja asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 3 kohdan g alakohdassa vahvistetut kokonaismäärät, joihin lisätään yhteisön varastosta tulevat kiintiöt 31.3.1993 tehdyn jaon mukaisesti.”

- 17 Asetuksen N:o 816/92 mukaisesti jaksolla 1992/1993 ulkopuolelle jätettyjä viitemääriä ei siten ole sisällytetty asetuksessa N:o 748/93 jaksoa 1993/1994 koskeviin taattuihin kokonaismääriin.

- 18 Lopuksi asetuksen N:o 3950/92 3 artikla on korvattu uudella sanamuodolla asetuksen N:o 3950/92 muuttamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1560/93 (EYVL L 154, s. 30, jäljempänä asetus N:o 1560/93), jossa vahvistetaan kunkin jäsenvaltion kokonaismäärät. Irlannin kokonaismäärään sisältyy 0,6 prosentin korotus lisäksi kiintiöiden jakamiseksi tietyille tuottajaryhmille (ks. asetuksen N:o 1560/93 1 artikla).

- 19 Kullekin kantajalle alunperin myönnetyt viitemäärät sekä näiden määrien myöhemmät muutokset ilmenevät tämän tuomion liitteessä I olevasta taulukosta. Kantajien maitotoimitukset ilmenevät liitteessä II olevasta taulukosta. Nämä taulukot kuuluvat osana tähän tuomioon.

Oikeudenkäyntimenettely

- 20 Kantajat ovat saattaneet asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi sen kirjaamoon 8.2.1993 (O'Dwyer), 15.2.1993 (Keane), 24.3.1993 (Cronin), 30.3.1993 (Reidy) ja 13.4.1993 (O'Dwyer) toimittamallaan kanteilla, jotka on vastaavasti kirjattu numeroilla C-36/93, C-67/93, C-106/93, C-129/93 ja C-152/93.
- 21 Komissiolle on annettu lupa esiintyä väliintulijana vastaajan vaatimusten tukemiseksi asiassa C-67/93 2.9.1993 annetulla määräyksellä, asiassa C-36/93 6.9.1993 annetulla määräyksellä ja asioissa C-106/93, C-129/93 ja C-152/93 8.9.1993 annetulla määräyksellä.
- 22 Yhteisöjen tuomioistuin on Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) mukaisesti siirtänyt asiat C-36/93, C-67/93, C-106/93, C-129/93 ja C-152/93 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi 27.9.1993 antamallaan määräyksellä. Nämä asiat on vastaavasti kirjattu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa numeroilla T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 ja T-477/93.
- 23 Asiat T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 ja T-477/93 on yhdistetty suullista käsittelyä ja tuomiota varten 11.10.1994 ja 14.1.1995 annetuilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston presidentin määräyksillä.
- 24 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) on päättänyt aloittaa suullisen käsittelyn edeltäviin asian selvittämistoimiin ryhtymättä. Kantajia on kuitenkin kehoitettu prosessinjohtotoimien yhteydessä toimittamaan tiettyjä niiden tuotantoa koskevia lukuja sekä jakson 1992/1993 aikana ja asiassa T-477/93 jakson 1993/1994 aikana kantajille

määrättyjen lisämaksujen määrää koskevia lukuja. Suullinen käsittely on pidetty 14.2.1995.

Asianosaisten vaatimukset

Asiat T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93

25 Kanteissaan kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— kumoaa asetuksen N:o 816/92;

— määrää kantajille korvauksena:

— 1 048,2 ecua (1 003,44 IEP) asiassa T-466/93,

— 280,9 ecua (268,90 IEP) asiassa T-469/93,

— 535,2 ecua (512,33 IEP) asiassa T-473/93 ja

— 943,8 ecua (903,47 IEP) asiassa T-474/93,

tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sopivaksi katsoman määrän;

- korottaa tätä määrää 8 prosentin suuruisella vuotuisella korolla 1.4.1993 alkaen;
- velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

- asioissa T-469/93, T-473/93 ja T-474/93
 - jättää tutkimatta asetusta N:o 816/92 koskevan kumoamisvaatimuksen;
- kaikissa asioissa
 - hylkää korvausvaatimukset perusteettomina;
 - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Väliintulija vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

- hylkää korvausvaatimukset perusteettomina;

— velvoittaa kunkin asian kantajan korvaamaan asioissaan väliintulosta aiheutuneet kulut.

28 Komission väliintulokirjelmää koskevissa huomautuksissaan kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— hylkää komission vaatimukset;

— hyväksyy kantajan vaatimukset;

— velvoittaa komission korvaamaan kantajille komission väliintulosta aiheutuneet kulut, ellei vastaajaa veloiteta korvaamaan näitä kuluja.

Asia T-477/93

29 Kanteessaan kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— kumoaa asetuksen N:o 748/93;

— määrää korvauksena asetuksen N:o 748/93 vuoksi kantajan kärsimästä vahingosta 5 759,50 ecua (5 513,39 IEP) tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sopivaksi katsoman määrän;

— korottaa kyseisen määrän 8 prosentin suuruisella vuotuisella korolla 1.4.1993 alkaen;

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

30 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana;

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

31 Väliintulija vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— hylkää korvausvaatimuksen perusteettomana;

— velvoittaa kantajan korvaamaan väliintulosta aiheutuneet kulut.

32 Komission väliintulokirjelmää koskevissa huomautuksissaan kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— hylkää komission vaatimukset;

— hyväksyy kantajan vaatimukset;

— velvoittaa komission korvaamaan kantajille komission väliintulosta aiheutuneet kulut, ellei vastaajaa velvoiteta korvaamaan näitä kuluja.

- 33 Asioiden T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 kantajat sekä asian T-477/93 kantaja O'Dwyer ovat 14.2.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä luopuneet asetuksen N:o 816/92 ja asetuksen N:o 748/93 kumoamista koskevista vaatimuksistaan. Siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on otettava huomioon kanteiden osittainen peruuttaminen siltä osin kuin ne koskevat kumoamisvaatimuksia.

Asioissa T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 esitetyt korvausvaatimukset

- 34 Asioiden T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 kantajat huomauttavat, että antaessaan asetuksen N:o 816/92 ja vähentämällä siten hyvityksettä jaksoa 1.4.1992—31.3.1993 koskevia taattuja kokonaismääriä neuvosto on ylittänyt toimivaltansa ilmeisellä ja vakavalla tavalla sekä rikkonut yksityisten suojaksi säädettyjä korkeamman asteisia oikeussääntöjä, joten sille on syntynyt ETY:n perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) 215 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu. Tästä neljä kantajaa esittävät kuusi samanlaista kanneperustetta, jotka liittyvät ensinnäkin luottamuksen suojan periaatteen loukkaamiseen, toiseksi perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomiseen, kolmanneksi perustamissopimuksen 39 ja 40 artiklan rikkomiseen, neljänneksi omistusoikeuden ja ammatin harjoittamisen vapauden loukkaamiseen, viidenneksi suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen ja kuudenneksi syrjimättömyysperiaatteen loukkaamiseen.
- 35 Lisäksi asioissa T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 kantajat Keane, Cronin ja Reidy perustelevat korvausvaatimuksiaan sillä, että asetuksessa N:o 816/92 on

hyvityksettä pidätetty tai lakkautettu viitemääriä, jotka eivät sisältyneet asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 ja 3 kohtaan. Nämä perusteet on syytä käsitellä sen jälkeen, kun kaikkien neljän kantajan esittämät perusteet on käsitelty.

Ensimmäinen peruste, joka koskee luottamuksen suojan periaatteen loukkaamista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

36 Kantajat esittävät ensisijaisesti kaksi pääasiallista väitettä. Ensimmäkin ne katsovat, että asetusta N:o 816/92 edeltäneen lainsäädännön tilan perusteella heille oli syntynyt perusteltu luottamus, jota oli loukattu jaksolla 1.4.1992—31.3.1993 joko sen vuoksi, ettei hyvitystä ollut maksettu tai sen vuoksi, että aikaisemmin asetuksella N:o 775/87 pidätettyä 4,5 prosenttia viitemääristä ei ollut palautettu tänä aikana. Toiseksi ne katsovat, että asetuksen N:o 775/87 mukaisen hyvityksen lakkauttaminen varoittamatta siitä ennakolta ja säätämättä siirtymätoimenpiteistä merkitsee samoin heidän perustellun luottamuksensa loukkaamista.

37 Kantajat huomauttavat, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut 19.3.1992 antamassaan tuomiossa asiassa Hierl (C-311/90, Kok. 1992, s. I-2061), asetus N:o 816/92 kuuluu osana samaan lainsäädännölliseen kokonaisuuteen kuin asetuksilla 1111/88 ja 3879/89 muutettu asetus N:o 775/87, jonka mukaan 4,5 prosenttia viitemääristä on pidätetty ”väliaikaisesti” hyvitystä vastaan. Näin ollen asetuksen N:o 816/92 on tulkittava jatkaneen 4,5 prosentin väliaikaista pidättämistä viitemääristä ainakin jaksoksi 1992/1993, koska mainitun asetuksen toisessa perustelukappaleessa (edellä 8 kohta) täsmennetään, että kyseiset määrät ”jätetään ulkopuolelle” ja että ”neuvosto päättää lopullisesti mainittujen määrien

tulevaisuudesta”. Tällainen väliaikaisen pidättämisen jatkaminen merkitsee välttämättä, että väliaikaiseen pidättämiseen aina kiinteästi liittyneen hyvityksen suorittamista jatketaan saman jakson aikana.

- 38 Tukeakseen väitettään siitä, että asetuksessa N:o 816/92 ei ole lopullisesti vähennetty viitemääriä, kantajat vetoavat erityisesti asetuksen N:o 816/92 nimenomaisiin säännöksiin, 5.2.1993 päivätyyn neuvoston kirjeeseen (edellä 13 kohta), 24.5.—26.5.1993 pidetyssä neuvoston istunnossa tehtyyn puheenjohtajan kompromissiin, jossa viitataan ”pidätettyihin kiintiöihin”, ja Irlannin maatalousministeriön 1.7.1992 ja 17.12.1992 antamaan kahteen lehdistötiedotteeseen, joista ilmenee, ettei kysymystä väliaikaisesti lakkautetuista viitemääristä ollut lopullisesti ratkaistu ja että ministeri oli sisällyttänyt tätä koskevan maininnan joulukuussa 1992 pidetyn neuvoston istunnon pöytäkirjaan.
- 39 Lisäksi kantajat huomauttavat, ettei toista vakuuttavaa esimerkkiä kiintiöiden vähentämisestä hyvityksettä voi löytyä. Esillä olevaa tapausta voidaan siten verrata yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Mulder 28.4.1988 antamassaan tuomiossa (asia 120/86, Kok. 1988, s. 2321, jäljempänä Mulder I) tutkittuun tapaukseen, koska hyvityksen puuttuminen ei ilmene vanhojen asetusten sisältöyhteydestä eikä se voi johtua näiden asetusten aineellisten perusteiden muuttamisesta.
- 40 Lisäksi kantajien mukaan maidontuotannon luonteen vuoksi suunnittelu on välttämätöntä; tämä johtuu erityisesti sen tuottajalle aiheuttamista taloudellisista velvoitteista ja sopimusvelvoitteista, jotka suurimmaksi osaksi täytetään vuositasolla. Tätä suunnittelun välttämättömyyttä korostaa tarve välttää lisämaksuvelvollisuus. Näin ollen hyvityksen lakkauttaminen varoittamatta siitä ennakolta ja säätämättä siirtymätoimenpiteistä aiheuttaa yhteisön vastuun (tuomio asiassa C-74/74, CNTA v. komissio, tuomio 14.5.1975, Kok. 1975, s. 533, 43 kohta).

- 41 Lopulta se, että kantajat ovat saaneet korvausta viitenä edellisenä vuotena, ei kantajien mukaan vaikuta asiaan, koska asetuksen N:o 775/87 mukainen hyvitys liittyi siinä säädettyyn aikaisempaan väliaikaiseen pidättämiseen eikä se ollut riittävä, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Hierl antamassaan tuomiossa. Lisäksi kantajat kiistävät vastaajan väitteen siitä, että maidon hinta Irlannissa olisi noussut vuoden 1987 jälkeen.
- 42 Vastaaja korostaa, että jos maidontuottajien luottamuksen suoja hyvityksen säilyttämisen osalta tunnustetaan rajoittamatta sitä ajallisesti, se merkitsisi tämän kysymyksen osalta saavutettujen oikeuksien tunnustamista vakiintuneen oikeuskäytännön vastaisesti (ks. tuomiot, asia C-250/84, Eridania ym., tuomio 22.1.1986, Kok. 1986, s. 117 ja asia C-203/96, Espanja v. komissio, tuomio 20.9.1988, Kok. 1988, s. 4563).
- 43 Vastaaja esittää, että asetuksella N:o 775/87 käyttöön otetusta kiintiöiden pidättämisestä on aluksi päätetty väliaikaisena toimenpiteenä ja sen prosenttiosuutta voidaan tarkistaa markkinoiden kehityksen mukaisesti. Tämän asetuksen ensimmäisen perustelukappaleen mukaan hyvityksen täytyy liittyä suhteellisesti tuottajilta vaadittuun lisäponnisteluun, mikä selittää hyvityksen alenevuuden, sillä tällaista ponnistelua tarvitaan luonnollisesti vähemmän ajan kuluessa. Itse asiassa jos maidon hinta laskee tai pysyy ennallaan, tuottajien on etsittävä tulon menetyksen korvaamiseksi muuta toimintaa ja jos hinta nousee — kuten tässä tapauksessa — alussa aiheutunut ansion menetys tasoittuu ajan myötä.
- 44 Komissio on yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta koskevilla ehdotuksissaan, jotka on julkaistu 31.12.1991 (EYVL C 337, s. 35), ehdottanut tämän väliaikaisen kiintiöiden pidättämisen muuttamista lopulliseksi vähennykseksi ja alenevan

hyvityksen lakkauttamista juuri sen vuoksi, että kysynnän epäedullisen kehityksen seurauksena tarjonnan myöhempi vähentäminen oli tullut tarpeelliseksi.

- 45 Antaessaan asetuksen N:o 816/92 neuvosto noudatti komission ehdotusta alenevan hyvityksen lakkauttamisesta. Pidätetyt viitemäärät vähennettiin taatuista kokonaismääristä, mikä vähensi lopullisesti tilakohtaisia kiintiöitä; neuvosto varasi itselleen oikeuden tutkia niiden tilanteen uudelleen markkinoiden kehityksen perusteella. Tästä syystä tuottajille oli luvattu ainoastaan se, että tilanne tutkitaan uudelleen 4,5 prosentin osalta viitemääristä, mikä tehtiin annettaessa asetusta N:o 1560/93 (edellä 18 kohta).
- 46 Vastaajan mukaan viitemääriä oli vähennetty useita muita kertoja, ei aina väliaikaisesti eikä vähentämiseen aina liittynyt hyvitystä. Sitä paitsi yhteisöjen tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan huolellisen ja valveutuneen taloudellisen toimijan on varauduttava markkinoiden kehityksestä johtuviin toimenpiteisiin (ks. asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-395). Edellä mainitusta asiassa CNTA v. komissio annetusta tuomiosta ilmenevää periaatetta, johon kantajat vetoavat, ei voida soveltaa esillä olevassa tapauksessa, koska viitemäärien uusi vähentäminen oli perusteltavissa ehdottomalla yleisellä edulla ja koska tällainen vähentäminen oli täysin ennakoitavissa markkinoiden epäedullisen kehityksen vuoksi. Lisäksi asetuksen N:o 775/87 mukaan riidanalaisen asetuksen voimaan tuloa edeltäneen viiden vuoden ajan suoritettu yhteensä 45,5 ecun suuruisen hyvitys 100 kiloa kohti korvasi erittäin runsaasti tuottajien mahdolliset ansion menetykset ja vaaditut sopeutumispennistelut.
- 47 Komissio on väliintulijana huomauttanut erityisesti, että asetuksella N:o 816/92 tehdyt muutokset olivat ennakoitavissa (tuomio asiassa 265/85, Van den Bergh en

Jurgens v. komissio, tuomio 11.3.1987, Kok. 1987, s. 1155). Itse asiassa kyseisten määrien vähentäminen viiden vuoden aikana, alenevan hyvityksen suorittaminen tänä aikana, ylituotannon jatkuminen ja 31.10.1991 tehdyn komission ehdotuksen COM(91) 409 (lopullinen) perustelut olivat seikkoja, joiden perusteella huolellisen ja valvutuneen tuottajan olisi pitänyt tietää, ettei aikaisempaa tilannetta voida palauttaa ja hän olisi voinut varautua uusiin viitemäärien vähennyksiin sekä hyvityksen lakkauttamiseen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 48 Aluksi on muistettava, että kaikilla taloudellisilla toimijoilla, joille toimielin on antanut perusteltuja odotuksia, on mahdollisuus vedota luottamuksen suojan periaatteeseen. Taloudelliset toimijat eivät kuitenkaan voi perustellusti luottaa sellaisen olemassa olevan tilanteen säilymiseen, jota voidaan muuttaa yhteisön harkintavallan rajoissa. Näin on erityisesti maatalousmarkkinoiden yhteisjärjestelyjen alalla, jolla sopeutuksia tapahtuu jatkuvasti taloudellisen tilanteen vaihtelujen mukaan (ks. tuomiot: em. asia Delacre ym. v. komissio, 33 kohta, asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4973, 80 kohta; tuomiot: asia T-489/93, Unifruit Hellas v. komissio, tuomio 15.12.1994, Kok. s. II-1201, 67 kohta ja asia T-472/93, Campo Ebro ym. v. neuvosto, tuomio 21.2.1995, ei toistaiseksi ole julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 71 kohta). Tällaisessa yhteydessä luottamuksen suojan periaatteen soveltamisaluetta ei voida laajentaa sellaiseksi, että se estäisi yleisesti uuden säädöksen soveltamisen aikaisemman säädöksen voimassa ollessa syntyneen tilanteen tulevaisuuden seurauksiin (em. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Espanja v. neuvosto, 19 kohta ja em. ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio asiassa Campo Ebro ym. v. neuvosto, 52 kohta).

- 49 Esillä olevassa tapauksessa taattujen kokonaismäärien määrittäminen asetuksella N:o 856/84 säädetyin lisämaksujärjestelmän yhteydessä kuuluu siihen laajaan harkintavaltaan, joka neuvostolla on sopeuttaa maito- ja maitotuotealan yhteiset markkinajärjestelyt taloudellisen tilanteen vaihteluihin. Tästä syystä periaatteessa kukaan ei voi perustellusti luottaa siihen, ettei neuvosto yhteistä maatalouspolitiikkaa

ohjatessaan tulevaisuudessa vähennä taattuja kokonaismääriä ja tämän seurauksena yksittäisten tuottajien viitemääriä (ks. erityisesti em. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Espanja v. neuvosto, 19 ja 20 kohta).

- 50 Samoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näissä olosuhteissa maidontuottajat eivät voi perustellusti luottaa siihen, että heidän tilakohtaisten viitemääriensä vähentämisestä suoritettaisiin aina hyvitys. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä edellä mainittu yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Hierl, johon kantajat ovat vedonneet, ei poikkea tästä käsityksestä. Erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että pelkästään sillä perusteella, että aikaisemmissa asetuksissa säädettyjen taattujen kokonaismäärien vähentämisten yhteydessä maksettiin hyvitys, kyseisille tuottajille ei ole syntynyt perusteltua luottamusta siihen, että hyvitystä maksettaisiin aina alennettaessa kyseisiä määriä.
- 51 Näiden toteamusten merkitys korostuu esillä olevassa tapauksessa sen vuoksi, että asetuksessa N:o 856/84 säädettyä lisämaksujärjestelmää koskevien säädösten, asetus N:o 775/87 mukaan lukien, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainituilla 11 päivänä joulukuuta 1989 annetuilla asetuksilla N:o 1111/88 ja N:o 3879/89, voimassaoloaika päättyi 31.3.1992. Koska tämän järjestelmän uudistaminen kuuluu neuvoston laajaan harkintavaltaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että periaatteessa yhdelläkään taloudellisella toimijalla ei voinut olla perusteltua luottamusta neuvoston 31.3.1992 jälkeistä jaksoa varten antamien säännösten sisällön ja etenkin taattujen kokonaismäärien säilyttämisen osalta.
- 52 Siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että periaatteessa kantajat eivät voi vedota luottamuksen suojansa loukkaamiseen siltä osin kuin on kysymys asetuksella N:o 816/92 toteutetusta jaksosta 1992/1993 koskevien viitemäärien vähentämisestä hyvityksettä.

- 53 Sitä paitsi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun huolellinen ja valveutunut taloudellinen toimija voi varautua sen etuja koskevaan yhteisöjen toimenpiteeseen, se ei voi vedota luottamuksen suojansa loukkaamiseen, kun toimenpide toteutetaan (yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot: em. asia Van den Bergh en Jurgens v. komissio, 44 kohta, em. asia Delacre ym. v. komissio, 37 kohta; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio: em. asia Unifruit Hellas v. komissio, 51 kohta).
- 54 Esillä olevassa tapauksessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että huolellinen ja valveutunut taloudellinen toimija on voinut ennakoida jaksoa 1992/1993 koskevien viitemäärien vähentämisen hyvityksettä. Itse asiassa ottaen huomioon, että samansuuruiset viitemäärät oli pidätetty viitenä edellisenä vuotena ja että 45,5 ecun suuruinen aleneva kokonaishyvitys 100 kiloa kohti oli jo maksettu tuottajille koko tämän jakson aikana ja että maidon ylituotanto yhä jatkui, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että huolellinen ja valveutunut tuottaja voi varautua asetuksella N:o 816/92 toteutettuun viitemäärien vähentämiseen hyvityksettä jaksolle 1.4.1992—31.3.1993. Lisäksi komissio oli lokakuussa 1991 esittänyt tätä koskevan virallisen ehdotuksen, joka julkaistiin 31.12.1991 (EYVL L 337, s. 35). Näin ollen kantajat eivät voi vedota luottamuksen suojansa loukkaamiseen (em. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Van den Bergh en Jurgens v. komissio, 44 kohta).
- 55 Näistä samoista syistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että toisin kuin kantajat väittävät, antaessaan asetuksen N:o 816/92 neuvosto ei ole toiminut niiden periaatteiden vastaisesti, jotka ilmenevät yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitusta tuomiosta asiassa CNTA vastaan komissio. Itse asiassa tätä oikeuskäytäntöä ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan sovelleta silloin, kun riitautettu säädös on ennakoitavissa. Sitä paitsi esillä olevassa tapauksessa kaikkia asianomaisia oli nimenomaisesti varoitettu mahdollisesta kyseisten kiintiöiden vähentämisestä hyvityksettä 1.4.1992 alkaen, kun komission ehdotukset julkaistiin (edellä 54 kohta). Koska tuotannon suunnittelu tapahtuu pääasiallisesti vuosittain kunkin vuoden 1.4. alkaen, kantajat voivat siten ajoissa varautua ehdotettujen toimenpiteiden vaikutukseen ja ottaa ne asianmukaisella tavalla huomioon.

- 56 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että lainsäädännön sisältöyhteydestä johtuva kantajien väite siitä, että asetuksen N:o 816/92 on tulkittava jatkaneen asetuksessa N:o 775/87 säädettyä väliaikaista pidättämistä ja että tällä perusteella olisi syntynyt perusteltu luottamus siihen, että asetuksella N:o 816/92 toteutettu viitemäärien vähentäminen tapahtuisi hyvitystä vastaan, on myös perusteeton.
- 57 Jotta luottamuksen suojaan voitaisiin tarkoituksenmukaisesti vedota, perusteltu luottamus voi syntyä ainoastaan sellaisten toimien tai toimien puuttumisen perusteella, jotka edeltävät sitä säädöstä, päätöstä tai muuta toimea, jolla tätä periaatetta on väitetysti rikottu. Tästä syystä esillä olevassa asiassa riidanalaisen asetuksen N:o 816/92 sanamuotoa ei sellaisenaan voida käyttää sen luottamuksen suojan perustana, johon kantajat vetoavat. Samoin niitä muita seikkoja, joiden perusteella kantajat vetoavat luottamuksen suojaansa (ks. edellä 38 kohta), ei voida ottaa huomioon siinä määrin kuin ne liittyvät 31.3.1993 annetun asetuksen N:o 816/92 jälkeiseen aikaan.
- 58 Sitä vastoin ainoa 31.3.1992 edeltäneeseen aikaan liittyvä seikka, johon kantajat vetoavat luottamuksen suojansa tueksi, on asetuksessa N:o 775/87 säädetty väliaikainen kiintiöiden pidättäminen, sellaisena kuin asetus on muutettuna asetuksilla N:o 1111/88 ja 3879/89. Edellä esitetyistä syistä näiden aikaisempien asetusten säännökset eivät kuitenkaan sellaisenaan voi luoda minkäänlaista perusteltua luottamusta niiden säännösten osalta, jotka neuvosto myöhemmin antaa yhteistä maatalouspolitiikkaa toteuttaessaan. Erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että asetuksessa N:o 775/87 käytetty sana "väliaikainen" ei luo minkäänlaista perusteltua luottamusta siihen, että kyseiset kiintiöt palautettaisiin tai että näiden kiintiöiden lopullisesta lakkauttamisesta maksettaisiin hyvitystä.
- 59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei myöskään voi hyväksyä kantajien väitettä siitä, että asetuksen N:o 816/92 olisi tulkittava jatkaneen asetuksessa N:o 775/87 säädettyä väliaikaista kiintiöiden pidättämistä. Tosiasiassa asetus

N:o 816/92 on täysin uusi säädös, jossa määritetään taatut kokonaismäärät jaksolle 1.4.1992—31.3.1993, koska lisämaksujärjestelmä kokonaisuudessaan, asetuksessa N:o 775/87 säädetty väliaikainen kiintiöiden pidättäminen mukaan lukien, on lakannut olemasta voimassa 31.3.1992. Tässä yhteydessä asetuksessa N:o 816/92 on siten säädetty jaksoa 1992/1993 koskevien kokonaismäärien lopullisesta vähentämisestä ja jaksolla 1992/1993 ulkopuolelle jätettyjen kiintiöiden tulevaisuudesta päättäminen on lykätty myöhemmäksi ajankohdaksi.

- 60 Tästä syystä kantajien ensimmäinen peruste on hylättävä.

Toinen peruste, joka koskee perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista

Asianosaisten perustelujen tiivistelmä

- 61 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön vedoten kantajat huomauttavat pääasiallisesti, että asetuksen N:o 816/92 johdannossa (edellä 8 kohta) ei esitetä perusteluja siitä, miksi asetuksen N:o 775/87 mukainen aikaisempi järjestelmä, jossa säädetään väliaikaisesta kiintiöiden pidättämisestä hyvitystä vastaan, ja asetuksen N:o 816/92 säännökset poikkeavat toisistaan. Erityisesti siinä ei mainita mitään niistä syistä, joiden perusteella hyvitystä ei enää myönnetä eikä siinä täsmennetä sitä, miten tai tarvittaessa mistä syystä viitemäärien tietyn osan väliaikainen pidättäminen on muutettu pysyväksi vähennykseksi. Tämän toimenpiteen aiotusta kestosta ei myöskään ole minkäänlaista varmuutta.
- 62 Hyvityksen puuttuminen ei kantajien mukaan kuulu neuvoston toimenpiteiden järjestelmään, joten asetuksessa N:o 816/92 poiketaan olennaisesti asetuksilla N:o 775/87, 1111/88 ja 3879/89 säädetystä väliaikaista viitemäärien pidättämisestä koskevasta järjestelmästä, johon liittyi hyvitys. Kantajat huomauttavat lisäksi, että

asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitettuna maito- ja maitotuotealalla noudatettavan maksun yleisistä soveltamissäännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 857/84 muuttamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1639/91 (EYVL L 150, s. 35) seitsemäs perustelukappale, jossa mainittiin, että ”asetuksen (ETY) N:o 775/87 ... mukaan pidättämisestä johtuvasta tuotantokapasiteetin pienenemisestä maksetaan viiden vuoden kuluessa alenevaa hyvitystä”, ei kuulu osana väliaikaista viitemäärien lakkauttamista koskevaan toimenpidekokonaisuuteen; joka tapauksessa asetusta voidaan tulkita siten, että väliaikainen lakkauttaminen kumotaan näiden viiden vuoden kuluttua.

- 63 Vastaja myöntää, ettei asetuksessa N:o 816/92 ole nimenomaisesti eikä yksityiskohtaisesti perusteltu hyvityksen suorittamatta jättämistä mutta se katsoo, että hyvitystä koskeva kysymys kuuluu toimenpidekokonaisuuden yhteyteen eikä sitä siten tarvitse erikseen perustella (yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot: em. asia Eridania ym., 37 ja 38 kohta, ks. myös asia C-125/77, Koninklijke Scholten-Honig, tuomio 25.10.1978, Kok. 1978, s. 1991, 18—22 kohta ja em. asia Delacre ym. v. komissio, 16 kohta).
- 64 Itse asiassa asetuksella N:o 775/87, myöhempien pidennyksineen, neuvosto on vastaajan mukaan pidättänyt osan viitemääristä tasapainottaakseen voimakkaasti ylijäämäisiä markkinoita ja säättänyt alenevan hyvityksen väliaikaisesta suorittamisesta. Tämän hyvityksen alenevuutta ja rajoitettua kestoja on korostettu erityisesti edellä mainitun 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetun asetuksen N:o 1639/91 seitsemännössä perustelukappaleessa (edellä 62 kohta). Asianomaiset voivat siten helposti ymmärtää asetuksen N:o 816/92 sisältöyhteyden.
- 65 Yhteisön toimenpiteen perustelujen riittämättömyys ei vastaajan mukaan voi aiheuttaa sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta (asia C-106/81, Kind v. ETY, tuomio 15.9.1982, Kok. 1982, s. 2885, 14 kohta).

- 66 Väliintulija muistuttaa, että edellä mainitun 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetun asetuksen N:o 1639/91 seitsemännessä perustelukappaleessa on todettu, että aleneva hyvitys lakkaa tulevaisuudessa ja se on itse lokakuussa 1991 neuvostolle esittämiseen ehdotuksissa ilmaissut aikomuksensa muuttaa viitemäärien väliaikainen pidättäminen pysyväksi ja lopulliseksi vähennykseksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 190 artiklassa asetettu perusteluvollisuus on mukautettava kyseisen toimen luonteeseen. Perusteluista on käytävä selkeästi ja yksiselitteisesti ilmi riidanalaista toimenpidettä koskevat yhteisön toimielimen näkökannat siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviää sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat valvoa toimenpiteen laillisuutta. Silloin kun asetukset ovat osa järjestelmällistä säädöskokonaisuutta, niiden perusteluissa ei kuitenkaan tarvitse eritellä kaikkia niiden taustalla olevia erilaisia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka toisinaan ovat erittäin lukuisia ja monimutkaisia (em. asia Eridania ym., 37 ja 38 kohta ja asia Delacre ym. v. komissio, 15 ja 16 kohta).
- 68 Asetuksella 816/92 toteutettujen viitemäärien vähentämisten osalta asetuksen N:o 816/92 1 artiklassa määritellään kunkin jäsenvaltion taatut kokonaismäärät jaksolle 1992/1993 ja täsmennetään, että tiettyjä kullekin jäsenvaltiolle tonneina ilmaistuja määriä on jätetty taattujen kokonaismäärien ulkopuolelle. Samalla täsmennetään, että "neuvosto päättää lopullisesti mainittujen määrien tulevaisuuden käsittelystä yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen mukaisesti".
- 69 Asetuksen N:o 816/92 toisesta perustelukappaleesta ilmenee, että nämä määrät on jätetty kiintiöiden ulkopuolelle jaksolla 1992/1993, koska "ylijäämäisenä pysyvä

markkinatilanne edellyttää, että 4,5 prosenttia toimitusten viitemääristä jätetään kokonaismäärien ulkopuolelle yhdeksännellä ajanjaksolla”.

- 70 Siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto on perustellut riittävästi ne syyt, joiden vuoksi kyseiset viitemäärät on jätetty taattujen kokonaismäärien ulkopuolelle jaksolla 1992/1993.
- 71 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että hyvityksen puuttuminen kuuluu osana lisämaksujärjestelmää koskevaan toimenpidekokonaisuuteen. Tässä yhteydessä asianomaiset tiesivät, että asetuksen N:o 775/87, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksilla N:o 1111/88 ja N:o 3882/89, mukainen aleneva hyvitys lakkasi 31.3.1992 eikä sen uudistamisesta ollut mainittu yhdessäkään säädöksessä. Lisäksi edellä jo esitetyistä syistä kyseisten määrien vähentäminen hyvityksettä jaksolla 1992/1993 oli ennakoitavissa (edellä 54 kohta). Tästä johtuen nimenomaisten perustelujen puuttuminen siitä, ettei hyvitystä makseta jaksolla 1992/1993, ei poista kantajilta tehokasta mahdollisuutta vedota oikeuksiinsa eikä se estä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta harjoittamasta laillisuusvalvontaansa.
- 72 Lopuksi säädöksen perustelujen mahdollinen riittämättömyys ei missään tapauksessa aiheuta sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta (yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot: em. asia Kind v. ETY, 14 kohta; asia C-119/88, AERPO ym. v. komissio, tuomio 6.6.1990, Kok. 1990, s. I-2189, 19 kohta; em. asia Unifruit Hellas v. komissio, 41 kohta).
- 73 Kantajien toinen peruste on siten hylättävä.

Kolmas peruste, joka koskee perustamissopimuksen 39 ja 40 artiklan rikkomista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 74 Kantajat huomauttavat, että koska viitemääriä on vähennetty hyvityksettä asetuksella N:o 816/92, sillä on törkeästi rikottu perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 2 artiklassa mainittuja tavoitteita. Kantajat korostavat, ettei maito- ja maitotuotealan yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä annettujen säädösten välistä herkkää tasapainoa saa rikkoa, ottaen erityisesti huomioon sen, että viitemääränsä ylittäneelle tuottajalle määrättävällä lisämaksulla on rankaiseva vaikutus.
- 75 Toisin kuin vastaaja väittää, kantajan mukaan asetuksessa N:o 816/92 asetetaan perustamissopimuksen 39 artiklan mukaiset erilaiset tavoitteet epätasapainoon eikä siinä ole otettu huomioon lisämaksuja koskevien säädösten kokonaisuutta (ks. em. tuomio Hierl, 15 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen asetusta N:o 775/87 koskevassa asiassa Hierl noudattamaa päättelytapaa ei voida soveltaa esillä olevassa tapauksessa, sillä asetus N:o 816/92 merkitsee lähinnä viitemäärien pysyvää lakkauttamista ilman hyvitystä eikä väliaikaista pidättämistä hyvitystä vastaan.
- 76 Riidanalaisella toimenpiteellä on kantajien mukaan huomattavasti monimutkaisempia vaikutuksia kuin vastaaja yrittää uskotella, sillä kantajat joutuvat noudattamaan alhaisempia toimitusmääriä pystymättä sopeutua niihin; kuitenkin heiltä voidaan periä lisämaksu, mutta heillä ei ole oikeutta hyvitykseen. Yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot asiassa Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio (C-104/89 ja C-37/90, Kok. 1992, s. I-3061, jäljempänä Mulder II) ja edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan neuvosto koskevat erilaisia tilanteita.

- 77 Vastaaja katsoo, että perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainittu tavoite maataloustulon takaamisesta on sovitettava yhteen 39 artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainitun markkinoiden vakauttamistavoitteen kanssa; tietyissä olosuhteissa markkinoiden vakauttamistavoitteelle voidaan antaa tilapäinen etusija (ks. em. asia Van den Bergh en Jurgens v. komissio, 20 kohta sekä em. tuomio asiassa Hierl, 13 kohta). Tällainen etusija on perusteltu esillä olevassa tapauksessa.
- 78 Vaikka hyvityksen lakkauttaminen olisi vastoin perustamissopimuksen 39 artiklassa mainittuja tavoitteita, vastaajan mukaan sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu ei voi syntyä, jos lakkauttaminen on perusteltu merkittävämmän yleisen edun vuoksi ja runsaasti ylijäämäisten markkinoiden vakauttaminen koskee tällaista yleistä etua (ks. em. asia Mulder II, 12 kohta). Lisäksi on otettava huomioon, että viitemääräjärjestelmän avulla maidon korkea hinta on voitu säilyttää tässä ylijäämäisessä tilanteessa, kun taas yhteisöjen toimielinten käytössä ollut toinen vaihtoehto tämän tilanteen selvittämiseksi olisi ollut hintojen alentaminen, joka olisi vähentänyt paljon enemmän kyseisten maanviljelijöiden tuloja (ks. em. tuomio asiassa Espanja v. komissio, 14 kohta).
- 79 Väliintulija ei ole esittänyt huomautuksia tästä perusteesta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 80 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen toimielinten on yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeviin tavoitteisiin pyrkiessään sovitettava yhteen näiden erillisten tavoitteiden mahdolliset ristiriitaisuudet ja tarvittaessa annettava jollekin niistä väliaikainen etusija, joka määräytyy niiden taloudellisten seikkojen tai olosuhteiden mukaisesti, joiden perusteella toimielimet tekevät päätöksensä. Samoin oikeuskäytännön mukaan yhteisön lainsäätäjällä on yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevissa

asioissa laaja harkintavalta, joka vastaa perustamissopimuksen 40 ja 43 artiklan mukaan sille kuuluvaa poliittista vastuuta (ks. em. tuomio asiassa Hierl, 13 kohta ja em. asia Saksa v. neuvosto, 47 kohta).

- 81 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että viitemäärien vähentäminen jaksoksi 1992/1993 asetuksella N:o 816/92 on toimenpide, joka kuuluu osana asetuksella 856/84 säädettyyn lisämaksujärjestelmään, jota on jatkettu yhdeksänneksi kahdentoista kuukauden jaksoksi juuri asetuksella N:o 816/92. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut (edellä 69 kohta), tämän vähentämisen päämääränä oli rakenteellisesti ylijäämäisten markkinoiden vakauttaminen, joka vastaa perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan c alakohdassa nimenomaisesti mainittua markkinoiden vakauttamistavoitetta (ks. em. asia Espanja v. neuvosto, 11 kohta, ja em. asia Hierl, 10 kohta).
- 82 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto voi siten yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevilla asioilla sille kuuluvan laajan harkintavallan rajoissa perustellusti antaa väliaikaisen etusijan tuotemerkkinoiden vakauttamistavoitteelle ylittämättä perustamissopimuksen 39 artiklan mukaista toimivaltaansa. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tuomiossaan asiassa Erpelding (C-84/87, tuomio 17.5.1988, Kok. 1988, s. 2647, 26 kohta), että lisämaksujärjestelmä, jolla pyritään saattamaan rakenteellisesti ylijäämäisten markkinoiden kysyntä ja tarjonta tasapainoon maidon tuotantoa rajoittamalla, liittyy samanaikaisesti toisaalta perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaiseen tuotannon järkipärisen kehittämisen tavoitteeseen ja toisaalta perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaiseen tavoitteeseen säilyttää maatalousväestön kohtuullinen elintaso vakauttamalla kyseisen maatalousväestön tuloja.
- 83 Lopuksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin toteaa, etteivät kantajat ole esittäneet minkäänlaista näyttöä siitä, että neuvosto olisi rikkonut maatalous-

väestön ”kohtuullisen elintason” takaamista koskevaa perustamissopimuksen 39 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaista tavoitetta tai 39 artiklan 2 kohtaa, koska se ei ole säätänyt hyvityksestä jaksolle 1992/1993.

- 84 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa ensinnäkin, etteivät kantajat ole jaksolla 1992/1993 joutuneet maksamaan kyseisten viitemäärien vähentämisen vuoksi lisämaksua, jota peritään silloin, kun tuottaja ylittää viitemääränsä. Itse asiassa tämän tuomion liitteestä II ilmenee, että jakson 1992/1993 aikana O'Dwyerin ja Croninin toimitukset eivät saavuttaneet tuona aikana heidän käytettävissään olleita viitemääriä. Keanen ja Reidyn asianajaja on suullisessa käsittelyssä vahvistanut, ettei näille kantajille ollut määrätty lisämaksua, vaikka he olivat ylittäneet käytettävissään olleet kiintiöt. Itse asiassa Irlannissa sovellettavan B menettelyn mukaan tuottaja on velvollinen maksamaan lisämaksun ainoastaan silloin, kun ostajalle (tavallisesti maataloustuottajien osuuskunta, johon tuottaja kuuluu) toimitetun maidon kokonaismäärä ylittää ostajan viitemäärän (ks. asia C-61/87, Thevenot ym. tuomio 28.4.1988, Kok. 1988, s. 2375). Näin ei ole tapahtunut Keanen ja Reidyn tapauksessa jakson 1992/1993 aikana.
- 85 Toiseksi kantajat ovat säännöllisesti ylittäneet heidän käytettävissään olevat viitemäärät jaksojen 1987/1988 ja 1991/1992 välisenä aikana, kuten myös tämän tuomion liitteestä II ilmenee. Edellä esitetyistä syistä heiltä ei kuitenkaan ole peritty lisämaksua.
- 86 Kolmanneksi kukin kantaja oli jo saanut yhteensä 45,5 ecua/100 kg hyvityksenä siitä, että 4,5 prosenttia viitemäärästä oli pidätetty jaksojen 1987/1988—1991/1992 aikana ilman, että heidän käytettävissään olleiden viitemäärien ylittämistä olisi otettu huomioon samana aikana.

- 87 Neljänneksi kantajat, O'Dwyeriä lukuun ottamatta, ovat käyttäneet hyväkseen erityisesti asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maito- ja maitotuotealalla noudatettavan lisämaksun yleisistä soveltamissäännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 3950/92, annettuja mahdollisuuksia lisätä olennaisesti heidän viitemääriään. Kuten tämän tuomion liitteestä I ilmenee, itse asiassa Keanelle on pienenä tuottajana myönnetty lisäkiintiöitä ja Keanelle sekä Croninille on myönnetty lisäkiintiöitä Milk Quota Appeals Tribunalin päätöksillä vuonna 1990/1991 (Keane ja Cronin) ja vuonna 1991/1992 (Keane). Keane, Cronin ja Reidy ovat myös lisänneet tilakohtaisia viitemääriään ostamalla lisäkiintiöitä Irlannin Milk Quota Restructuring Schemes -järjestelyn yhteydessä; lopuksi Cronin ja Reidy ovat vuokranneet tiettyjä lisäkiintiöitä.
- 88 Edellä esitetyn perusteella Keanen, Croninin ja Reidyn käytettävissä vuonna 1992/1993 olleet kiintiöt olivat asetuksella N:o 816/92 toteutetun vähentämisen jälkeen suuremmat kuin juuri ennen asetuksella N:o 775/87 säädettyä väliaikaista pidättämistä heidän käytettävissään olleet kiintiöt, vastaavasti noin 132, 47 ja 11 prosenttia (ks. tämän tuomion liite I).
- 89 Vaikka kantajat olisivat kärsineet ansionmenetystä jaksolla 1992/1993 hyvityksen puuttumisen vuoksi — mitä ei kuitenkaan mitenkään ole näytetty toteen asiakirja-aineistolla — edellä mainitun asiassa Hierl annetun tuomion 13 ja 14 kohdan mukaan ansionmenetyks, joka saattaa aiheuttaa maanviljelijöiden elintason väliaikaisen laskemisen, on tietyissä määrin hyväksyttävä sellaisten tuotannon rajoittamistoimenpiteiden yhteydessä, joihin neuvosto ryhtyy silloin, kun markkinatilanne on pitkään rakenteellisesti huomattavan ylijäämäinen. Lisäksi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut tuomiossaan asiassa Espanja vastaan neuvosto (14 kohta), vaihtoehto viitemäärien vähentämistä koskevalle asetukselle olisi ollut tuotteiden interventiohinnan alentaminen, mikä olisi voinut vaikuttaa kielteisemmin maanviljelijöiden tuloihin, kuten neuvosto on perustellusti todennut.

90 Edellä esitetyn perusteella kantajien kolmas peruste on hylättävä.

Neljäs peruste, joka koskee omistusoikeuden ja ammatin harjoittamisen vapauden loukkaamista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 91 Kantajat huomauttavat, että omistusoikeus kuuluu yhteisön oikeusjärjestyksessä turvattuihin perusoikeuksiin. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Hauer 13.12.1979 antaman tuomion (asia C-44/79, Kok. 1979, s. 3727) mukaan riitautetun toimenpiteen tavoite on määriteltävä ja sen jälkeen arvioitava, ovatko kyseiset rajoitukset kohtuullisessa suhteessa tähän tavoitteeseen vai ovatko ne sitä vastoin kohtuuttomia ja suhteettomia toimenpiteitä omistajan oikeuksien kannalta.
- 92 Esillä olevassa tapauksessa hyvityksen puuttumisesta jaksolla 1992/1993 seuraa, ettei tällaista kohtuullista suhdetta kantajien mielestä ollut olemassa. Kantajien kannalta asetus N:o 816/92 merkitsee vastikkeetonta pakkolunastusta, koska maidon viitemäärillä on todellista taloudellista arvoa (ks. julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus, 24 kohta, asia C- 5/88, Wachauf, tuomio 13.7.1989, Kok. 1989, s. 2609, 2622). Niiden pysyvä lakkauttaminen hyvityksettä merkitsee kohtuutonta puuttumista omistusoikeuteen ja uhkaa kantajien tiloja.
- 93 Kantajat vetoavat myös ammatin harjoittamisen vapauteen, joka on vahvistettu yhteisön oikeudessa edellä mainitulla tuomiolla asiassa Hauer (32 kohta). Asetuksen N:o 816/92 säännökset estävät kantajien mielestä yleisen edun vastaisella tavalla tämän vapauden toteuttamista.

- 94 Vastaaja korostaa, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole koskaan myöntänyt, että maidon viitemäärät voisivat olla maasta erillisen omistusoikeuden kohteena. Esillä olevassa tapauksessa säädetty viitemäärien vähentäminen ei siten voi periaatteessa rajoittaa asianomaisten omistusoikeutta (asia C-44/89, von Deetzen, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. 5119, jäljempänä von Deetzen II, 27 kohta).
- 95 Sitä paitsi omistusoikeus tai ammatin harjoittamisen vapaus eivät vastaajan mukaan kumpikaan ole ehdottomia oikeuksia yhteisön oikeudessa. Erityisesti markkinoiden yhteisjärjestelyjen yhteydessä kysymys on ainoastaan oikeudesta suojeluun sellaisia suhteettomia ja kohtuuttomia toimenpiteitä vastaan, joilla rajoitetaan kyseisten perusoikeuksien olennaista sisältöä (asia C-265/87, Schröder, tuomio 11.7.1989, Kok. 1989, s. 2237, 15 kohta). Esillä olevassa tapauksessa ei ole kysymys tällaisesta toimenpiteestä; riitautettu rajoitus vastaa selvästi yleisen edun tavoitetta.
- 96 Joka tapauksessa kun otetaan huomioon kyseisen vähennyksen vähäinen merkitys, siitä ei vastaajan mielestä aiheudu uhkaa kantajien tiloille siten, että se rajoittaisi heidän omistusoikeutensa tai ammatin harjoittamisen vapautensa olennaista sisältöä.
- 97 Väliintulija ei ole esittänyt tätä perustetta koskevia huomautuksia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 98 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä omistusoikeus että ammatin harjoittamisen vapaus kuuluvat yhteisön oikeuden yleisiin oikeusperiaatteisiin. Nämä periaatteet eivät kuitenkaan ilmene ehdottomina oikeuksina vaan ne on otettava

huomioon suhteessa niiden tehtävään yhteiskunnassa. Tästä syystä omistusoikeuden ja ammatin harjoittamisen vapauden käyttöä voidaan rajoittaa erityisesti markkinoiden yhteisjärjestelyn yhteydessä, edellyttäen, että oikeuksia rajoitettaessa noudatetaan tosiasiallisesti yleisen edun tavoitteita, joihin yhteisössä pyritään, ja että rajoitukset eivät ole tämän tavoitteen kannalta suhteettomia ja kohtuuttomia toimenpiteitä, jotka rajoittaisivat taattujen oikeuksien olennaista sisältöä (yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot: em. asia Schröder, 15 kohta, em. asia Wachauf, 18 kohta, asia C-177/90, Kühn, tuomio 10.1.1992, Kok. 1992, s. I-35, 16 ja 17 kohta sekä em. asia Saksa v. neuvosto, 78 kohta).

- 99 Samoin on todettava, että yhteisön oikeusjärjestyksessä taattu omistusoikeus ei käsitä oikeutta sen edun myyntiin, joka koskee markkinoiden yhteisjärjestelyn yhteydessä myönnettyä viitemäärää, koska tämä etu ei ole peräisin asianomaisen omista varoista eikä ammattitoiminnasta (em. tuomio asiassa von Deetzen II, 27 kohta; asia C-2/92, Bostock, tuomio 24.3.1994, Kok. 1994, s. I-955, 19 kohta).
- 100 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut (edellä 81 ja 82 kohta), että kun kyseisiä viitemääriä on vähennetty jaksoksi 1992/1993, asetuksessa N:o 816/92 on noudatettu niitä yleisen edun tavoitteita, erityisesti markkinoiden vakauttamista ja rakenteellisten ylijäämien vähentämistä koskevia tavoitteita, joihin komissio pyrkii maito- ja maitotuotealan yhteisellä markkinajärjestelyllä.
- 101 Sitä paitsi viitemäärien menettäminen sellaisenaan tai siitä maksettavan hyvityksen puuttuminen ei voi sinänsä loukata omistusoikeutta tai ammatin harjoittamisen vapautta sellaisina kuin ne tunnustetaan yhteisön oikeudessa (ks. erityisesti em. tuomio asiassa Bostock, 19 ja 20 kohta).

102 Kun on kysymys siitä, onko asetuksella N:o 816/92 toteutetulla viitemäärien vähentämisellä vaarannettu kantajien nautintaoikeutta tiloihinsa rajoittamalla niiden omistusoikeuden tai ammatin harjoittamisen vapauden olennaista sisältöä, tämän tuomion liitteistä I ja II sekä edellä 84—88 kohdassa esitetyistä huomautuksista ilmenee, etteivät kantajat ole millään tavalla näyttäneet toteen kyseisten oikeuksiensa loukkaamista.

103 Tästä syystä kantajien neljäs peruste on hylättävä.

Viides peruste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

104 Kantajat katsovat, että asetuksen N:o 816/92 säännökset ovat suhteettomia verrattuna yhteisön lainsäätäjän tavoitteeseen ja ne aiheuttavat heille suuren rasituksen. Hyvityksen myöntämättä jättäminen ei ole suhteessa tavoiteltuun päämäärään, ottaen huomioon, että hyvitys kuului olennaisena osana aikaisempiin asetuksiin eikä asetuksen N:o 816/92 perustelukappaleissa osoiteta tilanteen konkreettisesti muuttuneen sen jälkeen kun tällainen hyvitys oli myönnetty asetuksella N:o 3882/89 ja että näistä samoista perustelukappaleista ilmenee, että asetuksen pääasiallinen tavoite oli säätää väliaikaisesta toimenpiteestä odotettaessa komission ehdotuksia yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta. Tästä aiheutuu kantajille kaksinkertainen seuraamus, joka johtuu toisaalta siitä, että lisämaksua sovelletaan vähennettyihin toimitusmääriin ja toisaalta siitä, ettei tästä vähentämisestä suoriteta hyvitystä. Yhteisöjen tuomioistuimien on korostanut edellä mainitussa asiassa Hierl annetun tuomion 11 kohdassa, ettei asetuksella N:o 775/87 loukattu suhteellisuusperiaatetta, koska hyvitystä maksettiin; sitä vastoin esillä olevassa tapauksessa hyvitystä ei enää maksettu.

- 105 Vastaaja katsoo, että tämä peruste liittyy suoraan edelliseen omistusoikeuden loukkausta koskevaan perusteeseen ja että on jo riittäväällä tavalla osoitettu, että säädetty viitemäärien vähentäminen ei ollut ilmeisen sopimaton toimenpide tavoitellun päämäärän kannalta. Joka tapauksessa on selvää, ettei neuvosto ole ilmeisellä tavalla ylittänyt yhteisöjen tuomioistuimen sille tältä osin tunnustamaa toimivaltaa.
- 106 Väliintulija ei ole esittänyt tätä perustetta koskevia huomautuksia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 107 Suhteellisuusperiaate on tunnustettu yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä osaksi yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita. Jotta taloudellinen toiminta voitaisiin laillisesti kieltää, tämän periaatteen mukaan laillisuus edellyttää, että kieltotoimenpiteet ovat asianmukaisia ja välttämättömiä niiden tavoitteiden toteuttamisen kannalta, joihin kyseisellä lainsäädännöllä pyritään; jos voidaan valita usean sopivan vaihtoehdon välillä, on luonnollisesti valittava vähiten rajoittava vaihtoehto, eivätkä aiheutetut haitat saa olla suhteettomia verrattuna tavoiteltuihin päämääriin. Kuten tässä tuomiossa on aikaisemmin todettu (ks. edellä 82 kohta), on kuitenkin täsmennettävä, että yhteisön lainsäätäjällä on yhteisen maatalouspolitiikan alalla laaja harkintavalta, joka vastaa perustamissopimuksen 40 ja 43 artiklassa sille asetettua vastuuta. Tästä syystä ainoastaan se seikka, että tällä alalla säädetty toimenpide on ilmeisen sopimaton sen tavoitteen kannalta, johon toimivaltainen toimielin pyrkii, voi vaikuttaa mainitun toimenpiteen laillisuuteen (ks. erityisesti tuomiot: em. asia Schröder, 21 ja 22 kohta, asia C-331/88, Fedesa ym., tuomio 13.11.1990, Kok. 1990, s. I-4023, 13 ja 14 kohta sekä edellä mainittu asia Saksa v. neuvosto, 88—91 kohta).

- 108 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä ensimmäisen, kolmannen ja neljännen perusteen yhteydessä esitetyistä syistä, etteivät kantajat ole osoittaneet, että asetuksessa N:o 816/92 säädetyt toimenpiteet olisivat ilmeisen sopimattomia siinä tavoitellun markkinoiden vakauttamisen kannalta. Tämä peruste on siten hylättävä.

Kuudes peruste, joka koskee syrjintäkieltoa koskevan periaatteen loukkaamista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 109 Kantajat korostavat, että syrjintäkieltoa koskeva periaate on yksi tärkeimmistä yhteisön oikeuden periaatteista; se on ilmaistu perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa. Samalla he viittaavat asetuksen N:o 856/84 kahdeksannen perustelukappaleen ja asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitettua lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen N:o 1371/84 (EYVL L 132, s. 11) toisen perustelukappaleen säännöksiin, joissa täsmennetään toisaalta, että Irlannissa maitoteollisuus vaikuttaa merkittäväällä tavalla bruttokansantuotteeseen ja toisaalta, että Irlannissa on erittäin rajoitetut mahdollisuudet kehittää maidontuotannolle vaihtoehtoista maataloustuotantoa. Näin ollen kantajat katsovat, ettei asetuksessa N:o 816/92 ole noudatettu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Hierl antamassaan tuomiossa (19 kohta) vaadittuja edellytyksiä, erityisesti sen vuoksi, ettei asetuksessa ole otettu huomioon sen soveltamisesta irlantilaisille tuottajille aiheutuvia erityisiä vaikeuksia. Siten siinä on keinoitekoisesti varattu näille samanlainen kohtelu kuin muiden jäsenvaltioiden tuottajille, vaikka irlantilaisten tuottajien tilanteen myönnettiin olevan erilainen.
- 110 Irlantilaisia tuottajia syrjitään kantajien mukaan myös viitemäärien väliaikaisen pidättämisen ja hyvityksen puuttumisen vuoksi, koska muiden jäsenvaltioiden

tuottajat voivat sopeutua helpommin kyseiseen toimenpiteeseen kärsimättä samoista haittavaikutuksista. Vaikka edellä mainitun asiassa Hierl annetun tuomion mukaisesti paikallisilla oloilla ei välttämättä ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohtaa rikottu, niillä on kuitenkin merkitystä esillä olevassa tapauksessa, ottaen huomioon, että neuvosto ja komissio olivat edellä mainituissa 16 päivänä toukokuuta 1984 annetuissa asetuksissa N:o 856/84 ja N:o 1371/84 tunnustaneet Irlannissa vallitsevien paikallisten olojen merkittävyyden. Sitä paitsi pientilat, joihin kantajienkin tilat kuuluvat, tarvitsevat suurempaa suoje-
lua kuin suurtilat.

- 111 Vastaaja korostaa, että yhteisöjen tuomioistuin on aikaisemmin jo hylännyt samankaltaiset väitteet edellä mainitussa tuomiossa asiassa Espanja vastaan neuvosto sekä edellä mainitussa tuomiossa asiassa Hierl. Irlannin erityinen tilanne oli otettu huomioon vuoden 1984 säädöksissä, joihin kantajat ovat viitanneet ja joista ilmenee, että valtiokohtainen viitemäärä oli alun perin vahvistettu käyttäen edullisempaa perustetta kuin muille jäsenvaltioille, Italiaa lukuun ottamatta. Tämän erityisaseman perusteella irlantilaisia tuottajia ei kuitenkaan voida rajattomasti vapauttaa myöhemmästä viitemäärien vähentämisestä, joka on tarpeen yhteisön kokonaisuyljäämän vuoksi.
- 112 Väliintulija korostaa, että Irlannin erityisasema oli alun perin otettu huomioon määrättäessä viitemääriä vuonna 1984; tämän lisäksi edullisempi laskutapa on vaikuttanut järjestelmän koko voimassaoloajan siten, että kiintiöiden yleinen vähentäminen on vaikuttanut vähemmän irlantilaisiin kuin muihin tuottajiin.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 113 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukainen yhteisön tuottajien tai

kuluttajien välillä noudatettava syrjintäkieltoa koskeva periaate edellyttää, ettei samankaltaisia tilanteita käsitellä eri tavoin eikä erilaisia tilanteita käsitellä samalla tavalla, ellei sitä voida objektiivisesti perustella. Yhteisiin markkinajärjestelyihin ja erityisesti niihin liittyviin interventiojärjestelyihin sisältyviä toimenpiteitä ei siten voida soveltaa eri tavalla alueen mukaan taikka tuotanto- tai kulutusedellytysten mukaan, ellei sille ole objektiivisia perusteita, joilla taataan etujen ja haittojen suhteellinen jako erotuksetta jäsenvaltioiden alueiden välillä (ks. em. yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot asioissa: Espanja vastaan neuvosto, 25 kohta; Hierl, 18 kohta ja Saksa v. neuvosto, 67 kohta). Sitä paitsi kun on kysymys perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa mainitun syrjintäkiellon täytäntönpäannon oikeudellisen valvonnan edellytyksistä, on korostettava edellä esitetyn mukaisesti, että neuvostolla on yhteisen maatalouspolitiikan alalla laaja harkintavalta, joka vastaa sille perustamissopimuksen 40 ja 43 artiklassa asetettua poliittista vastuuta (ks. asiat C-267/88—C-285/88, Wuidart ym., tuomio 21.2.1990, Kok. 1990, s. I-435, 14 kohta).

- 114 Esillä olevassa tapauksessa on selvää, että Irlannille on jo myönnetty lisäkiintiöitä edellä mainituilla 16 päivänä toukokuuta 1984 annetuilla asetuksilla N:o 856/84 ja N:o 1371/84 erityisesti sen vuoksi, että on otettu huomioon maitoteollisuuden vaikutus Irlannin bruttokansantuotteelle sekä ne tekijät, jotka estävät maitotuotannolle vaihtoehtoisen maataloustuotannon kehittymisen Irlannissa.
- 115 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, etteivät kantajat ole esittäneet minkäänlaista näyttöä siitä, että antaessaan asetuksen N:o 816/92 neuvoston olisi pitänyt myöntää irlantilaisille tuottajille vielä edullisempi kohtelu poikkeuksena perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa määrätystä tasavertaisen kohtelun peruseriaatteesta. Erityisesti on todettava, etteivät kantajat ole esittäneet minkäänlaista näyttöä siitä, että maidontuottajien nykyinen tilanne Irlannissa olisi tuntuvasti vaikeampi kuin muiden jäsenvaltion tuottajien tilanne.

- 116 Sitä vastoin tämän tuomion liitteissä I ja II olevat tiedot sekä edellä 84—88 kohdassa esitetyt huomautukset tukevat sitä johtopäätöstä, ettei kantajien kaltaisten tuottajien edullisempi kohtelu ole ollut perusteltua.
- 117 Pienten tuottajien asemasta on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa tuomiossaan asiassa Hierl (19 kohta) katsonut, ettei syrjintää aiheudu siitä, että yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä käyttöön otetulla toimenpiteellä voi olla erilaisia vaikutuksia tietyille tuottajille niiden tuotannon erityisluonteen vuoksi, jos tälle toimenpiteelle on objektiivisia perusteita, jotka sopivat yhteisen markkinajärjestelyn kokonaisvaltaiseen toimimiseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että perusteidensa objektiivisuuden ja suhteellisuuden osalta asetus N:o 816/92 täyttää nämä edellytykset edellä esitetyssä lainsäädäntökokonaisuudessa.
- 118 Kuudes peruste on siten hylättävä.

Muiden kantajien kuin O'Dwyerin esittämät perusteet

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 119 Keane, Cronin ja Reidy väittävät, että asetuksessa N:o 775/87 säädetty väliaikainen viitemäärien pidättäminen liittyi asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisiin alkuperäisiin viitemääriin. Nämä alkuperäiset viitemäärät ovat erillisiä kiintiöitä, jotka kuuluvat osana asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 4 kohdassa luotuun yhteisön varastoon. Kuitenkin asetuksen N:o 775/87 1 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan mukaan B menettelyn soveltaminen Irlannissa tarkoittaa, että 4,5 prosentin pidättäminen siinä mainituista taatuista kokonaismääristä vaikuttaa

ostajien viitemääriin; ostajat puolestaan heijastavat tämän tuottajien kiintiöihin ilman, että ostajilla olisi mahdollisuus ottaa huomioon tuottajien viitemäärien erityiskoostumus.

120 Tästä syystä asetuksessa N:o 816/92 säädetty pidättäminen hyvityksettä vaikuttaa kantajien yhteisön varastosta saamiin lisäksi kiintiöihin, erityisesti Keanen ja Croninin tapauksessa (ks. edellä 87).

121 Näin ollen kantajat huomauttavat erityisesti, että: i) niille oli syntynyt perusteltu luottamus siihen, ettei muita kuin asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja viitemääriä vähennetä ilman hyvitystä; ii) asetus N:o 816/92 ei voi olla sopusoinnussa perustamissopimuksen 39 artiklassa mainittujen tavoitteiden kanssa, siinä määrin kuin kyseisessä asetuksessa lakkautetaan hyvityksettä sellaisia viitemääriä, jotka eivät sisälly asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 kohtaan; iii) sellaisten viitemäärien lakkauttamisella, jotka eivät kuulu asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 ja 3 kohdan soveltamisalaan, loukataan omistusoikeutta ja ammatin harjoittamisen vapautta samoin kuin suhteellisuusperiaatetta ja tällainen lakkauttaminen sellaisenaan merkitsee syrjintää, joka vaikuttaa haitallisesti kantajien kilpailu-asemaan.

122 Vastaja vastaa, että yhtenäinen viitemäärien pidättäminen viitemäärän alkuperästä riippumatta perustuu asetukseen N:o 775/87 eikä asetukseen N:o 816/92. Syrjintäkieltoa koskeva periaate ei kuitenkaan edellytä, että kansallisten viranomaisten vapaaehtoisesti jakamia lisäksi kiintiöitä ei voitaisi mukauttaa ja että kaikilta tuottajilta ei voitaisi vaatia solidaarisuutta.

123 Väliintulija ei ole esittänyt näitä perusteita koskevia huomautuksia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 124 Kantajat valittavat pääasiallisesti siitä, että asetuksesta N:o 816/92 johtuva viitemäärien vähentäminen ei vaikuta ainoastaan asetuksella N:o 856/84 heille myönnettyihin viitemääriin, vaan myös heidän sen jälkeen saamiinsa lisäkiintiöihin, erityisesti Irlannin viranomaisten Keanelle ja Croninille myöntämiin lisäkiintiöihin.
- 125 Kantajat eivät kuitenkaan kiistä sitä, että Irlannissa sovellettavan B menettelyn mukaisen asetuksessa N:o 816/92 säädettyjen taattujen kokonaismäärien vähentämisen on pitänyt vaikuttaa suhteellisesti jokaiseen maidonostajaan, joka puolestaan on joutunut vähentämään kyseisen vähennyksen suhteellisesti kyseisten tuottajien viitemääristä. Asianosaiset ovat samaa mieltä siitä, että tällaisessa suhteellisessa vähentämisessä ei pidä ottaa huomioon yksittäisten tuottajien viitemäärien erityistä alkuperää.
- 126 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että kantajat eivät voi perustellusti vedota väitettyyn oikeudelliseen eroon asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan 1 ja 3 kohdassa säädettyjen alkuperäisten viitemäärien ja kyseisen asetuksen 4 kohdassa tarkoitettua yhteisön varastosta peräisin olevien viitemäärien välillä. Itse asiassa asetuksen N:o 804/68 5 c artiklan säännösten mukaan toisaalta sen 3 kohtaa sovelletaan ”jollei 4 kohdan soveltamisesta muuta johdu” ja toisaalta 4 kohdassa tarkoitettun yhteisön varaston tehtävä on ”täydentää” jäsenvaltioiden taattuja kokonaismääriä. Kyseisten kiintiöiden alkuperällä ei siten ole merkitystä määritettäessä yksittäisen tuottajan viitemäärää 5 c artiklan 1 kohdan tarkoittamassa merkityksessä. Lisäksi yhteisön varasto on virallisesti lakkautettu ja siihen kuuluneet määrät on sisällytetty taattuihin kokonaismääriin asetuksella N:o 3950/92 (edellä 12 kohta). Ero, johon kantajat vetoavat, on siten tullut merkityksettömäksi tämän asetuksen, joka on annettu ennen kuin kantajat olivat nostaneet kanteensa, voimaantulosta lukien.

- 127 Toiseksi tietyille maidontuottajille annetusta mahdollisuudesta lisätä tilakohtaisia viitemääriään on nimenomaisesti säädetty yhteisön säädöksissä, erityisesti edellä mainitun 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun asetuksen N:o 857/84 asiaankuuluvissa säännöksissä, sellaisena kuin asetus on korvattu asetuksella N:o 3950/92. Tämä mahdollisuus merkitsee huomattavaa lisämaksujärjestelmän joustamista. Silloin, kun tuottajat käyttävät tätä mahdollisuutta lisäämällä vapaaehtoisesti viitemääriään, he hyötyvät lisäksi yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnettyistä hintatakuista, mutta lisäävät samalla suhteellista vaikutustaan alan rakenteelliseen ylijäämään. Siten on perusteltua, että taattujen kokonaismäärien vähentämisen on vaikutettava heihin samassa suhteessa kuin muihin tuottajiin.
- 128 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että Cronin, Keane ja Reidy eivät voi pätevästi vedota luottamuksen suojan periaatteen loukkaamiseen siltä osin kuin asetuksessa N:o 816/92 tarkoitettujen taattujen kokonaismäärien vähentäminen on vaikuttanut alkuperäisten viitemäärien jakamisen jälkeen heidän saamiinsa lisäksiintoihin. Samoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ei ole perustamissopimuksen 39 artiklassa mainittujen tavoitteiden vastaista eikä myöskään suhteellisuus- tai syrjintäkieltoa koskevan periaatteen taikka omistusoikeuden tai ammatin harjoittamisen oikeuden vastaista määrätä viitemäärien yhtenäisestä vähentämisestä asetuksella N:o 816/92.
- 129 Tästä johtuen Keanen, Croninin ja Reidyn esittämät erityiset perusteet on hylättävä.
- 130 Edellä olevan perusteella asioissa T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 esitetyt korvausvaatimukset on tuottamuksellisen lainvastaisuuden puuttuessa hylättävä eikä ole tarpeen tutkia, onko kantajien väittäämä yhteisön oikeuden rikkominen

”riittävän vakavaa” yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön tarkoittamassa merkityksessä, jotta yhteisölle olisi syntynyt sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu (ks. em. asia Mulder II, 19—21 kohta). Koska riidanalaista asetusta ei ole annettu lainvastaisesti, ei ole myöskään aihetta lausua kantajien esittämistä väitettyä vahinkoa koskevista laskelmista eikä syy-yhteyden olemassaolosta väitetyn vahingon ja riidanalaisen säädöksen välillä.

Asiaan T-477/93 liittyvä korvausvaatimus

- 131 Kantaja asiassa T-477/93, O’Dwyer, huomauttaa, että neuvosto on antaessaan asetuksen N:o 748/93 (ks. edellä 15—16 kohta) ja siten jatkaessaan hyvityksettä asetuksessa N:o 816/92 säädettyjä taattuja kokonaismääriä jaksolle 1.4.1993—31.3.1994 jälleen kerran ilmeisellä ja vakavalla tavalla ylittänyt toimivaltansa käytölle asetetut rajat ja rikkonut niitä korkeamman asteisia oikeussääntöjä, joilla suojataan yksityisille kuuluvia oikeuksia siten, että yhteisölle on syntynyt perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukainen sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu. Kantaja esittää kuusi *mutatis mutandis* samaa perustetta kuin asioissa T-466/93, T-469/93, T-473/93 ja T-474/93 esitetyt perusteet, lisäksi kuitenkin joitakin väitteitä.
- 132 Siltä osin kuin edellä esitetyt perusteet ja perustelut on toistettu asiassa T-477/93, ne on hylättävä samoista syistä kuin edellä. Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa lisäksi, että vastauksina sen esittämiin kysymyksiin annettujen lukujen mukaan kantaja on tuntuvasti ylittänyt jaksolle 1993/1994 osoitetun viitemääränsä ilman, että sille olisi määrätty lisämaksua.
- 133 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että ainoastaan kaksi asiassa T-477/93 esitettyä perustetta sisältävät uusia väitteitä tai lisäperusteluja; nämä perusteet liittyvät luottamuksen suojan periaatteen loukkaamiseen ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomiseen.

Ensimmäinen peruste, joka koskee luottamuksen suojan periaatteen rikkomista

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 134 Kantaja väittää, että jättäessään käsittelemättä kysymyksen pidätetyistä viitemääristä ja jättäessään säätämättä asianmukaisen hyvityksen asetuksessa N:o 748/93 neuvosto on loukannut törkeästi luottamuksen suojan periaatetta. Tämän väitteen tueksi se esittää edellä 36—41 kohdassa tiivistettyjen perustelujen lisäksi jäljempänä selosteltuja lisäperusteluja.
- 135 Tutkiessaan asetusta N:o 748/93 kantaja vertaa sitä asetukseen N:o 816/92, koska näiden kahden tarkoituksena on ilmeisesti täyttää lainsäädännöllinen tyhjiö. Asetuksen N:o 748/93 perustelukappaleista (edellä 15 kohta) ilmenee, että sitä annettaessa on ollut kiire eikä kaikkia kysymyksiä, erityisesti kysymystä väliaikaisesti pidätetyistä viitemääristä, ole otettu huomioon. Neuvoston 17.3.1993 antama julistus sen kokouksen seurauksena, jossa asetus N:o 748/93 hyväksyttiin, vahvistaa että neuvosto "... ratkaisee ... muut valtuuskuntien esittämät kysymykset", mikä voi viitata muun muassa pidätettyjä viitemääriä koskevaan kysymykseen.
- 136 Kantaja katsoo voivansa päätellä asetusten N:o 3950/92 ja 748/93 säännöksistä yhdessä tarkasteltuina: i) että ne on laadittu epätasällisesti ja vaillinaisesti ja niiden perustelut ovat epätasälliset ja riittämättömät; ii) että asetuksessa N:o 748/93 ei ole lopullisesti päätetty pidätettyjen määrien tulevaisuudesta; iii) että neuvosto on yrittänyt epäsuorasti ja lainvastaisesti lakkauttaa kyseiset määrät; ja iv) että koska asetuksen N:o 775/87 säännösten voimassaoloaikaa ei ollut jatkettu, aikaisemmin pidätetyt määrät olisi pitänyt palauttaa 1.4.1993.

- 137 Kantaja väittää erityisesti, että asetuksessa N:o 816/92 ei säädetä viitemäärien lopullisesta vähentämisestä, minkä osoittaa viittaus myöhemmin tehtävään lopulliseen päätökseen. Lopullista päätöstä ei kuitenkaan ole tehty myöskään asetuksessa N:o 748/93. Asetukset N:o 816/92 ja N:o 748/93 ovat aiheuttaneet tuottajille huomattavaa epävarmuutta.
- 138 Asetuksen N:o 748/93 on siten kantajan mukaan katsottava jatkavan viitemäärien väliaikaista pidättämistä, josta on suoritettava hyvitystä. Sitä vastoin jos asetuksen N:o 748/93 on katsottava pysyvästi lakkauttaneen kyseiset kiintiöt, neuvosto on loukannut myös luottamuksen suojan periaatetta, koska se ei ole ilmoittanut tästä ennakolta ja koska se ei ole säättänyt hyvityksen suorittamisesta.
- 139 Vastaaja kiistää väliintulijan tukemana kantajan edellä 42—46 kohdassa tiivistetyt väitteet. Se huomauttaa lisäksi, että asetus N:o 748/93 on annettu 17.3.1993 sen jälkeen, kun 4,5 prosenttia kiintiöistä oli pysyvästi lakkautettu asetuksella N:o 816/92 sillä varauksella, että asia voidaan tutkia uudelleen. Kyseessä on tilapäinen toimenpide, jolla on pyritty välttämään lainsäädännöllinen tyhjiö markkinointivuonna 1993/1994, mutta tämän asetuksen johdanto-osan perustelukappaleista tai säädösoasasta ei mitenkään ilmene, että lakkautetut kiintiöt palautettaisiin. Asia on tutkittu uudelleen asetuksen N:o 816/92 mukaisesti 24.5.—27.5.1993 pidetyssä neuvoston istunnossa, minkä seurauksena annettiin asetus N:o 1560/93 (edellä 18 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 140 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että asetuksen N:o 748/93 seurauksena asetuksessa N:o 816/92 säädetyt jaksoa 1992/1993 koskevat taatut kokonaismäärät siirrettiin jaksolle 1993/1994.

- 141 Edellä 48—60 kohdassa esitetyistä syistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että periaatteessa kantaja ei voi pätevästi vedota luottamuksen suojaansa tukeakseen väitettään siitä, että asetuksen N:o 816/92 mukaan jaksolla 1992/1993 ulkopuolelle jätetyt viitemäärät olisi pitänyt palauttaa tai että jaksolla 1993/1994 olisi pitänyt myöntää hyvitystä.
- 142 Niistä erityisistä tekijöistä, joihin kantaja on vedonnut väittämänsä luottamuksen suojaansa perusteeksi (edellä 38 kohta), ainoat asetuksen N:o 748/93 jälkeistä aikaa koskevat tekijät ovat asetuksen N:o 816/92 säännökset, 5.2.1993 päivätty neuvoston kirje (edellä 13 kohta) ja Irlannin maatalousministeriön 1.7.1992 ja 17.12.1992 antamat kaksi lehdistötiedotetta.
- 143 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että näillä perusteilla voisi kuitenkin syntyä perusteltu luottamus siihen, että neuvosto tutkii asetuksessa 816/92 mainittujen kiintiöiden tulevaisuutta koskevan asian uudelleen ja tekee siitä lopullisen päätöksen. Tällaiselle uudelleen tutkimiselle ei kuitenkaan ole asetettu määräaikaa.
- 144 Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kuitenkin katsoo, ettei mikään voinut estää neuvostoa jatkamasta jakson 1992/1993 taattuja kokonaismääriä jaksolle 1993/1994 ennen asetuksen N:o 816/92 1 artiklan viimeisessä kohdassa mainittua uudelleen tutkimista.
- 145 Sitä paitsi on todettava, että asia on tämän mukaisesti tutkittu uudelleen ennen asetuksen N:o 1560/93 antamista 14.6.1993 (edellä 18 kohta). Tällä asetuksella on kumottu asetus N:o 748/93 ja määritetty uudet taatut kokonaismäärät säätämällä kyseisten määrien korotuksesta 0,6 prosentilla Irlannin osalta.

- 146 Tästä johtuen luottamuksen suojan periaatteen loukkaamista koskeva peruste on hylättävä.

Perustamissopimuksen 190 rikkomista koskeva peruste

Tiivistelmä asianosaisten perusteluista

- 147 Kantaja huomauttaa, että koska asetuksen N:o 816/92 johdanto-osan mukaan 4,5 prosenttia viitemääristä jätetään markkinointivuoden 1992/1993 ulkopuolelle, asetuksessa N:o 748/93 olisi pitänyt täsmentää, pitikö tämä prosenttimäärä sisällyttää kiintiöihin markkinointivuonna 1993/1994. Lisäksi vaikka asetuksessa N:o 816/92 on täsmennetty, että neuvosto päättää lopullisesti tämän prosenttimäärän tulevaisuudesta, tämä on asetuksessa N:o 748/93 syitä mainitsematta laiminlyöty. Tämä viimeksi mainittu asetus on kantajan mukaan perustamissopimuksen 190 artiklan vastainen, koska siinä ei esitetä perusteluja eikä oikeudellista perustetta kiintiöiden vähentämiselle ilman hyvitystä, mikä on asetusten N:o 3950/92 ja 748/93 vaikutuksia yhdessä tarkasteltuna niiden ilmeinen tavoite.
- 148 Tässä yhteydessä ei voida viitata aikaisempien asetusten perusteluihin, sillä ainoastaan asetuksella N:o 748/93 olisi voitu käsitellä viitemääriä sääntöjen mukaisesti, koska se on ensimmäinen säädös, jolla voitiin täytäntöönpanna asetuksen N:o 816/92 säännökset, joiden mukaan asiasta oli tehtävä lopullinen päätös.
- 149 Asetuksen N:o 816/92 säännös, jonka mukaan siinä määritellyt viitemäärät jätetään markkinointivuoden 1992/1993 ulkopuolelle, merkitsee kantajien mielestä, että asia olisi pitänyt käsitellä viimeistään tämän jakson lopussa, eli asetuksessa N:o 748/93.

Kun päätöstä ei kuitenkaan ollut tehty tämän jakson kuluessa, asetuksissa N:o 3950/92 ja 748/93 olisi pitänyt täsmentää, mikä näiden määrien tulevaisuus oli.

- 150 Vastaaja vakuuttaa väliintulijan tukemana, että kiintiöt on lopullisesti lakkautettu hyvityksettä asetuksella N:o 816/92 eikä asetuksella N:o 748/93. Sitä ei siten tarvitse perustella asetuksessa N:o 748/93.
- 151 Asetuksessa N:o 816/92 oleva viittaus myöhempään lopulliseen päätökseen, joka tehdään yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä, ei vastaajan mukaan tarkoita, että tämä päätös olisi pitänyt tehdä markkinointivuoden 1992/1993 aikana; asetus N:o 748/93 ei siten ole ainoa säädös, jossa tätä asiaa voidaan käsitellä.
- 152 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyisi siihen johtopäätökseen, että perusteluvollisuutta on laiminlyöty, yhteisön säädöksen perustelujen puutteellisuus ei vastaajan mukaan aiheuta yhteisön sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta (em. tuomio asiassa Kind v. ETY, 14 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 153 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asetus N:o 748/93 on osa lisämaksujärjestelmää koskevaa säädöskokonaisuutta, johon kuuluvat muun muassa asetukset N:o 816/92 ja N:o 3950/92, joista ilmenee, että rakenteellinen ylijäämätilanne maitotuotealalla jatkui ja että lisämaksujärjestelmä oli yhä tarpeen. Tältä osin asetuksen N:o 748/93 kolmannessa perustelukappaleessa täsmennetään, että ”odotettaessa myöhempää päätöstä, 31.3.1993 voimassa olevien taattujen kokonaismäärien, joihin lisätään kyseisenä päivänä olemassa olevia yhteisön varastosta tulevia määriä, voimassaoloa on jatkettava”.

- 154 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto on riittävästi perustellut jaksolle 1992/1993 säädettyjen taattujen kokonaismäärien voimassaolon jatkamista jaksolle 1993/1994. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, lisämaksuja koskevien säädösten kokonaisuuden huomioon ottaen, ettei kantajalta ollut eväyty tehokasta mahdollisuutta vedota oikeuksiinsa eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ollut estetty suorittamasta laillisuusvalvontaansa sen vuoksi, ettei hyvityksen suorittamatta jättämistä ollut perusteltu (ks. edellä 71 kohta).
- 155 Koska asetuksen N:o 816/92 1 artiklan viimeisessä kohdassa mainitulle uudelleen tutkimiselle ei ollut asetettu määräaika, neuvostolla ei myöskään ollut velvollisuutta antaa täsmennyksiä tässä säännöksessä mainittujen kiintiöiden tulevaisuudesta. Tältä osin asetuksessa N:o 748/93 täsmennetään nimenomaisesti, että se on annettu ”odotettaessa lopullista päätöstä”.
- 156 Joka tapauksessa asetuksen N:o 748/93 perustelujen mahdollinen puutteellisuus ei voi aiheuttaa yhteisölle sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo todennut (edellä 72 kohta).
- 157 Tästä syystä perustelujen puutteellisuutta koskeva peruste on hylättävä.
- 158 Edellä esitetyn perusteella asiassa T-477/93 esitetyt korvausvaatimukset on hylättävä ilman, että olisi tarpeen toisaalta tutkia, onko kantaja näyttänyt toteen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vaaditut seikat, jotta yhteisölle olisi syntynyt sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu (ks. edellä 130 kohta) ja toisaalta ratkaista kysymystä sen tutkittavaksi ottamisesta.

- 159 Koska kantajat ovat peruuttaneet kumoamisvaatimuksensa (ks. edellä 33 kohta) ja koska heidän korvausvaatimuksensa on hylätty, edellä esitettyjen seikkojen perusteella kanteet T-466/93, T-469/93, T-473/93, T-474/93 ja T-477/93 on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 160 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajien vaatimukset on hylätty ja neuvosto on vaatinut kantajia korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut, kukin kantaja veloitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut hänen asiansa osalta.
- 161 Komissio, joka on esiintynyt väliintulijana tukeakseen neuvoston esittämiä vaatimuksia, vastaa työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman

1) Kanteet hylätään.

2) Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja veloitetaan korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.

3) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Biancarelli

Briët

Bellamy

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä heinäkuuta 1995.

H. Jung

J. Biancarelli

kirjaaja

jaoston puheenjohtaja